

OP VERKENNING 5

HANDLEIDING IN HET VERKEER

Lien Pelgrims
Stefaan Casier

 van in

Naam:

Klas:

 VSV
IEDEREEN MEE
VOOR VEILIG VERKEER

Op verkenning in het verkeer leerjaar 5 bestaat uit:

- een themaschrift
- een handleiding
- een prentenset
- digitale ondersteuning
 - Bingel Plus
 - Bingel Start

Een volledig productoverzicht vind je op www.opverkenning.be.

Auteur: Lien Pelgrims

Coördinator: Stefaan Casier

Fotokopieerapparaten zijn algemeen verspreid en vele mensen maken er haast onnadenkend gebruik van voor allerlei doeleinden. Jammer genoeg ontstaan boeken niet met hetzelfde gemak als kopieën.

Boeken samenstellen kost veel inzet, tijd en geld. De vergoeding van de auteurs en van iedereen die bij het maken en verhandelen van boeken betrokken is, komt voort uit de verkoop van die boeken.

In België beschermt de auteurswet de rechten van deze mensen. Wanneer u van boeken of van gedeelten eruit zonder toestemming kopieën maakt, buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen, ontnemt u hun dus een stuk van die vergoeding. Daarom vragen auteurs en uitgevers u beschermde teksten niet zonder schriftelijke toestemming te kopiëren buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen.

Verdere informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot reproductie vindt u op www.reprobel.be.

Ook voor het onlinelesmateriaal gelden deze voorwaarden. De licentie die toegang verleent tot dat materiaal is persoonlijk. Bij vermoeden van misbruik kan die gedeactiveerd worden. Meer informatie over de gebruiksvoorwaarden leest u op www.diddit.be.

© Uitgeverij VAN IN, Wommelgem, 2020

De uitgever heeft ernaar gestreefd de relevante auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te wenden.

Copyrights:

- Foto's bij Les 4, p. 33: Rode Kruis Vlaanderen
- Filmpje bij Les 2 'Stappen en trappen naar school' © VTM
- Filmpjes bij Les 4 'Benadering van een bewusteloos slachtoffer: de vier stappen' en 'Stabiele zijligging' © Rode Kruis Vlaanderen
- Filmpje bij Les 4 'Getuigenissen calltakers' © FOD Binnenlandse Zaken (Deze video is ontwikkeld door de FOD Binnenlandse Zaken en vind je ook terug op de website <https://www.sos112.be/nl/jobs.html>. Op die website vind je meer informatie over werken in een noodcentrale.)
- Filmpje bij Les 5 'De tandwielen van je fiets' © NTR
- Filmpje bij Les 6 'Slimmer fietsen: ritsen' © Fiets.nl
- Filmpje bij Les 7 'Kijk uit voor de dode hoek!' © Vlaams Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest) (via het YouTube-kanaal van 'Kijk Uit': www.youtube.com/playlist?list=PL0185E339B2512C7D)
- Filmpjes bij Les 9 uit 'Het fietsbrevet goud - De vijf vaardigheden' © VSV
- Filmpje bij Les 9 'Hoe gebruik je een rotonde met 1 rijstrook zonder fietspad?' © Agentschap Wegen en Verkeer
- Filmpje bij Les 10 'Rond een obstakel fietsen' © ROV-ZH

Eerste druk 2020
ISBN 978-90-306-9464-9
D/2020/0078/11
Art. 593192/01
NUR 193

Concept binnenwerk: HarderBetterFasterStronger
Concept cover: D'hondt-Ravijts
Beeld cover: La Mancha
Opmaak: Bananas.net
Tekeningen: An Van Dooren en Jonas Van de Vyver

Domein(en): ruimte - verkeer

Onderwerp: afslaan op kruispunten en aan rotondes

Lesduur: 100 minuten

LEERPLANDOELEN

Bij het onlinelesmateriaal vind je een overzicht met alle leerplandoelstellingen per les.

MATERIAAL

Voor elke leerling

- themaschrift p. 18-19
- fiets
- fietshelm
- kopieerblad p. 46 (observatiefiche)

Voor de leerkracht

- bordboek
- bordles
- kopieerbladen p. 40-45 (activiteitenfiches)
- prentenset: prent 18-22

Het doel van de les

In deze les ...

- oefen ik het uitsteken van mijn linker- en rechterarm.
- leer ik veilig links en rechts afslaan.
- leer ik hoe en waar ik op een rotonde moet rijden.

Voorbereiding

Voor de leerkracht

- Open de ontdekplaat door op de link in het bordboek te klikken.
- Verzamel het materiaal voor de activiteiten en stel het op aan de hand van de activiteitenfiche (kopieerbladen p. 40-45).
- Kopieer de woordenset om, arm, stuur (kopieerbladen p. 42-44), lamineer en verknip tot kaartjes.
- Kopieer voor elke leerling de observatiefiche (kopieerblad p. 46).

Voor de leerlingen

Laat de leerlingen een fiets en een fietshelm meebrengen. Leerlingen die geen fiets bij zich hebben, lenen er een van een andere leerling.

Start (5 min.)

Projecteer de ontdekplaat en bespreek aan de hand van deze vragen:

- *Hoe weet je wanneer een auto rechts of links wil afslaan?*
- *Waar zie je dat op de ontdekplaat?*
- *Wat zou er gebeuren als auto's geen richtingaanwijzers hadden?*
- *Is het als fietser nodig om je richting aan te geven? Waarom (niet)?*
- *Hoe kun je als fietser aangeven dat je wilt afslaan?*
- *Wat moet je onder de knie hebben om je armen als richtingaanwijzer te gebruiken?*

Klik op de auto die wil afslaan om in te zoomen op de hotspots van deze les.

In deze les leren we hoe we links en rechts afslaan op een kruispunt en waar we op een rotonde moeten fietsen.

Kern (25 min.)

themaschrift p. 18

themaschrift p. 18

themaschrift p. 18

themaschrift p. 19

themaschrift p. 10

Rechts afslaan

Projecteer het filmpje. Houd een klasgesprek over correct en veilig afslaan naar rechts. Ga in op de verschillende handelingen die daarbij nodig zijn:

- Ik kijk over de linkerschouder en wijk niet af van mijn rijlijn.
- Ik kondig mijn manoeuvre aan door mijn rechterarm uit te steken.
- Ik minder snelheid en neem een korte bocht met twee handen aan het stuur.

Laat in duo's **opdracht 1a** in potlood voorbereiden.

Projecteer de sleepoefening. De verschillende stappen om rechts af te slaan worden in de juiste volgorde gesleept. Bespreek en verbeter de oplossing van opdracht 1a.

Links afslaan in één keer

Projecteer het filmpje. Houd een klasgesprek over correct en veilig afslaan naar links. Ga in op de verschillende handelingen die daarbij nodig zijn:

- Ik kijk links en rechts en houd rekening met achteropkomend verkeer, maar ook met tegenliggers.
- Ik verleen zo nodig voorrang aan rechts.
- Ik kijk over mijn linkerschouder.
- Ik kondig mijn manoeuvre aan door mijn linkerarm uit te steken.
- Ik neem een wijde bocht met twee handen aan het stuur.
- Ik kom opnieuw aan de rechterkant van de rijbaan uit.

Laat in duo's **opdracht 1b** in potlood voorbereiden. Projecteer de sleepoefening. De verschillende stappen om links af te slaan worden in de juiste volgorde gesleept. Bespreek en verbeter de oplossing van opdracht 1b.

Links afslaan in twee keer

Links afslaan in twee keer wordt aangeraden bij grote en/of drukke kruispunten.

Laat in duo's **opdracht 1c** in potlood voorbereiden. Projecteer de sleepoefening. Bespreek en verbeter de oplossing van opdracht 1c.

Fietsen op een rotonde

Projecteer het filmpje en bespreek klassikaal aan de hand van deze vragen:

- *Waar moet je rijden als fietser?*
- *Wie heeft voorrang?*
- *Hoe geef je als fietser aan dat je de rotonde wilt verlaten?*

Laat **opdracht 2** zelfstandig voorbereiden. De leerlingen vergelijken hun antwoorden met die van hun buur en bediscussiëren hun oplossingen. Bespreek en verbeter klassikaal.

Voer voor aanvang van het praktijkgedeelte een fietscontrole uit. De leerlingen gebruiken daarvoor de checklist van les 5 **opdracht 1c**.

Verwerking (65 min.)

Parcours (activiteitenfiches)

kopieerbladen p. 40-45

Verdeel de klas in evenveel groepen als er parcours zijn opgesteld. In iedere groep wordt in duo's geoefend (een fietsers en een observator). Gedurende een afgesproken tijd wordt op het parcours geoefend. Op het signaal wisselen de duo's van rol. Na een tijd schuift iedereen door naar het volgende parcours. Zorg ervoor dat alle parcours door iedereen ingeoeffend worden.

kopieerblad p. 46

Bespreek samen het opzet van de observatiefiche. De observator vult tijdens of na het uitvoeren van de verschillende activiteiten de observatiefiche in. Indien mogelijk houd je bij elke activiteit eerst een oefenronde die nog niet meetelt. De leerlingen krijgen hun observatiefiche terug na afloop van alle activiteiten, waarna ze ook zichzelf beoordelen.

Afronding (5 min.)

Overloop en evalueer de les aan de hand van de ingevulde observatiefiches:

- *Komen jouw mening en die van je klasgenoot overeen of niet? Hoe komt dat?*
- *Ben je tevreden met je resultaat? Waarom (niet)?*
- *Waarop zou je nog willen oefenen?*
- *Voel je je klaar om in het echte verkeer te oefenen? Vertel.*

themaschrift p. 13

De medaille die ze kunnen verdienen voor het uitsteken van de arm is opgenomen in het themaschrift **les 6** onder **opdracht 3**. De leerlingen geven voor deze opdracht hun themaschrift aan hun klasgenoot (observator) die na het uitvoeren van de activiteit(en) de behaalde medaille aanduidt.

Fietsen op een rotonde

Rotonde zonder fietspad

Is er geen fietspad en maar één rijstrook, rijd dan op de rotonde in het midden van de baan. Zo vermijd je dat bestuurders je de pas afsnijden wanneer ze rechts afslaan.

Rotonde met fietspad

Je bent verplicht op het fietspad te rijden. Op het fietspad op de rotonde heb je voorrang. Let extra op voor het afslaand verkeer.

Rotonde met vrijliggend fietspad

Op dit fietspad heb je geen voorrang. Het verkeersbord en de haaiantanden betekenen dat je de weggebruikers, die de rotonde verlaten of oprijden, moet voorlaten.

LES 9 Veilig links- of rechtsaf

In deze les ...

- oefen ik het uitsteken van mijn linker- en rechterarm.
- leer ik veilig links en rechts afslaan.
- leer ik hoe en waar ik op een rotonde moet rijden.

1 Hoe moet ik op een veilige manier afslaan? Zet de stappen in de juiste volgorde.

a Rechts afslaan

- 3 Steek je rechterarm uit.
- 2 Kijk achter je over je linkerschouder.
- 4 Alles veilig? Neem een korte bocht met twee handen aan het stuur.
- 1 Vertraag.

b Links afslaan in één keer

- 4 Steek je linkerarm uit.
- 1 Kijk goed naar links, naar rechts, achter en voor je.
- 5 Alles veilig? Neem je bocht zo breed mogelijk met twee handen aan het stuur.
- 2 Verleen zo nodig voorrang aan rechts.
- 3 Kijk achter je over je linkerschouder.
- 6 Rijd verder aan de rechterkant van de rijbaan.

c Links afslaan in twee keer

- 3 Stop aan de overkant.
- 1 Blijf rechts rijden en kijk goed naar links en rechts. Verleen zo nodig voorrang aan rechts.
- 2 Alles veilig? Steek rechtdoor over.
- 4 Kijk opnieuw goed naar links en rechts. Verleen zo nodig voorrang aan rechts.
- 5 Alles veilig? Steek rechtdoor over.
- 6 Rijd verder aan de rechterkant van de rijbaan.

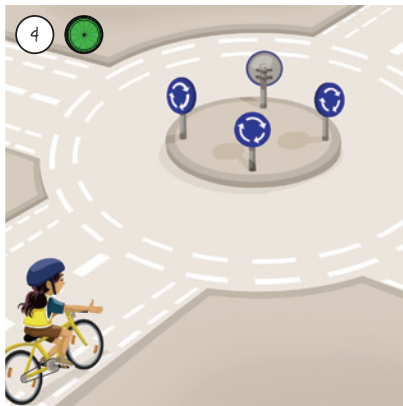
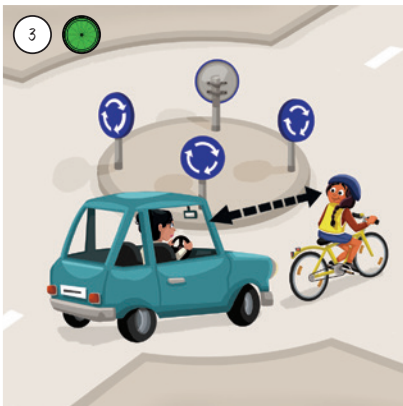
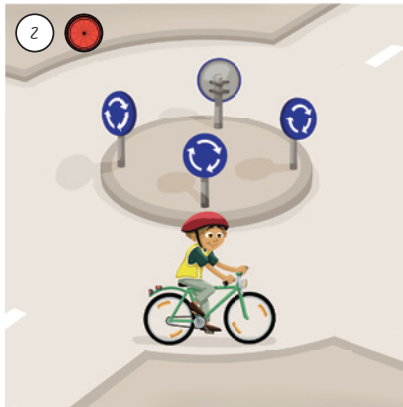
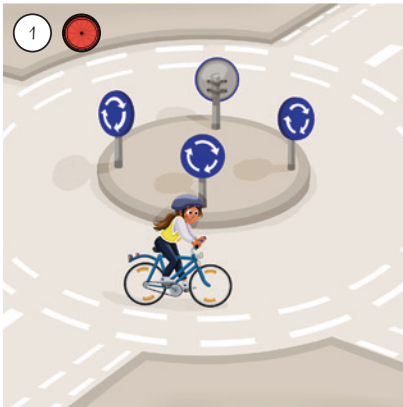

2 Fietsen op een rotonde

a Kleur het wiel:

 als de fietser de verkeersregels volgt en op de juiste plaats rijdt.

 als de fietser de verkeersregels niet volgt of op een minder goede plaats rijdt.

b Wat kan er beter bij de tekeningen die een rood wiel kregen?
Schrijf het nummer van de tekening met daarachter een korte uitleg.

1 nummer 1 → Je bent verplicht om op het fietspad te rijden.

2 nummer 2 → Je rijdt het best in het midden van de rijbaan op een rotonde zonder fietspad.